

**Zintegrowany
program rewitalizacji
Miasta Biała Rawska
na lata 2015 – 2022
aktualizacja
projekt**

SPIS TREŚCI:

INFORMACJE O GMINIE	str.5
CECHY I ELEMENTY PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIAŁA RAWSKA	str. 6
ANALIZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	str. 7
– DIAGNOZA SFER GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ I TECHNICZNEJ - GOSPODARKA, RYNEK PRACY I POTRZEBY SPOŁECZNE	str. 11
– GŁÓWNE WYZWANIA DLA MIASTA BIAŁA RAWSKA	str. 82
– REWITALIZACJA ZAŁOŻENIA PRZESTRZENNEGO BIAŁEJ RAWSKIEJ	str. 88
– KONCEPCJA ZINTEGROWANEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIAŁA RAWSKA.....	str. 99
– PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI - wizja, cele, kierunki działań	str. 101
– STRUKTURA TERENÓW WYMAGAJĄCYCH REWITALIZACJI	str. 102
– DZIEDZICTWO KULTURY NIEMATERIALNEJ.....	str. 113
– NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO- SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO	str. 125
– WNIOSKI Z DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	str. 194
– KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	str. 197
– LISTA PLANOWANYCH GŁÓWNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ I PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH WRAZ Z INDYKATYWNymi RAMAMI FINANSOWYMI OKREŚLENIE RAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ	str. 199
– ZASADY KOMPLEMENTARNOŚCI PROCEDURALNO - NSTYTUCJONALNYCH	str. 211

- **ZASADY REALIZACJI PARTNERSTWA I PARTYCYPACJI ORAZ WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE PROWADZONEJ REWITALIZACJI MIASTA BIAŁA RAWSKAstr. 226**
- **PARTYCYPACJA SPOŁECZNA Załączniki.....str. 230**
- **Ankiety przedstawiane mieszkańcom i wyniki konsultacji społecznych**
- **MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZINTEGROWANEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIAŁA RAWSKAstr. 237**

Uchwała Nr XIII/111/15
Rady Miejskiej w Białej Rawskiej
z dnia 12 listopada 2015 roku

w sprawie przyjęcia „Zintegrowanego programu rewitalizacji Miasta Białą Rawska na lata 2015-2022”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645 i poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) Rada Miejska w Białej Rawskiej uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska na lata 2015-2022” stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Białej Rawskiej

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINA
BIAŁA RAWSKA

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Sylwester Brzezina
Sylwester Brzezina

uzupełnia z
zobowiązanie
01.11.2015
BURMISTRZ
J. Dąbrowski

INFORMACJE O GMINIE

Biała Rawska położona jest w środkowej części Polski dokładnie między Łodzią i Warszawą. Bliskość tych aglomeracji i doskonałe połączenie komunikacyjne to atuty sprzyjające inwestowaniu na tym terenie.

Biała Rawska leży w dorzeczu rzeki Bzury i jej dopływu - rzeki Rawki, we wschodniej części województwa Łódzkiego w powiecie rawskim, przy granicy z województwem Mazowieckim (powiat żyrardowski i grójecki). Usytuowanie Białej Rawskiej i dobrze wykształcona sieć drogowa umożliwiają sprawny dojazd do ważniejszych miast Polski Centralnej:

- Warszawa Janki - 40 minut;
- Łódź - 70 minut;
- Radom - 80 minut;
- Skierniewice- 40 minut;
- Piotrków Trybunalski- 70 minut.

Podstawowy układ stanowią drogi: Łódź - Grójec - Terespol (wschód - zachód). Warszawa - Katowice (północ - południe). Przez miejscowość Babsk przebiega droga szybkiego ruchu Warszawa - Wrocław. Gmina posiada również wąskotorową sieć kolejową: Rogów - Rawa Mazowiecka - Biała Rawska (19 km na terenie gminy), która spełniała istotną funkcję transportową. Na tą chwilę przejazdy zostały wstrzymane, dąży się do tego aby je jednak przywrócić i wykorzystać w celach rekreacyjno-turystycznych. Przez gminę przebiega również duża linia kolejowa - Centralna Magistrala Kolejowa (CMK) o charakterze międzyregionalnym Śląsk – Warszawa.

CECHY I ELEMENTY PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIAŁA RAWSKA

Rewitalizacja miasta to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową miasta. Takie podejście wynika wprost z zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, w której drugi cel strategiczny „Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych” obejmuje m.in. cel szczegółowy „Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno - gospodarcze”.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju miasta,
- wyznaczenie obszarów wskazanych w programie rewitalizacji oraz zdefiniowanie problemów; obejmując łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenno – infrastrukturalne, środowiskowe i kulturowe,
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
- właściwy dobór interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru,
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej i kulturowej,
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji,
- realizacja zasady partnerstwa.

Ponadto, rewitalizacja ma sprzyjać poprawie ładu przestrzennego, realizacji idei miasta zwarteo, przeciwdziałaniu niekontrolowanej suburbanizacji.

ANALIZA ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALI I CHARAKTERU POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Rewitalizacja obszarów Miasta Biała Rawska jest skoordynowanym procesem, prowadzonym wspólnie przez władzę samorządową, społeczność lokalną i innych uczestników, będącym elementem polityki rozwoju mającym na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej, zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej, poprawę środowiska zamieszkania oraz ochronę dziedzictwa narodowego przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Skoordynowany charakter tego procesu wymaga, aby miał on lidera, który koordynuje zakres i metody działań rewitalizacyjnych do zdiagnozowanych potrzeb obszaru zdegradowanego. W Białej Rawskiej funkcję koordynatora spełniają władze lokalne. Wraz z rozwojem gospodarczym miasta władze lokalne zdefiniowały priorytety. Początkowo ich działania koncentrowały się wokół ukształtowania w Białej Rawskiej ośrodka pełniącego funkcje administracyjne, kulturalne i handlowo-usługowe z dużym naciskiem na rozwój przedsiębiorczości i zapewnienie mieszkańcom pewnych i atrakcyjnych miejsc pracy. Rozwojowi funkcji ponadlokalnych towarzyszyło dbanie o ład przestrzenny i estetykę w mieście oraz programowanie rewaloryzacji zabytków i rehabilitacji zasobów mieszkaniowych. Biała Rawska ma stać się atrakcyjną lokalizacją dla inwestorów i turystów, a także dobrym miejscem zamieszkania.

Rewitalizacja Miasta Biała Rawska to wspólne działania władz, lokalnych przedsiębiorców, społeczności i innych uczestników. Aktywność sadownicza w Białej Rawskiej przyciągnęła inwestorów i kapitał, który przyczynił się do rozwoju gospodarki sadowniczej. Wzrósł popyt na tereny sadownicze i działalność gospodarczą. Miasto Biała Rawska nie tylko wykorzystuje swoje uprawnienia do określania warunków użytkowania i sposobów zagospodarowania terenów w nowych lokalizacjach, ale także dba o wizerunek i ład przestrzenny miasta w jego historycznej części. Na podstawie sporządzonego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta powstał zasób gruntów przeznaczonych na cele rozwojowe miasta, działalność inwestycyjną, w szczególności na działalność sadowniczą oraz związaną z nią infrastrukturę techniczną.

Władze miasta współdziałają także z mieszkańcami w trosce o ochronę środowiska i wzmocnienie walorów przyrodniczych miasta i okolicy. Obok działań skoncentrowanych na jakości przestrzeni rynku, władze miasta dbają o walory rekreacyjno- wypoczynkowe terenów wokół stawów oraz zachowanie w ich granicach różnorodności biologicznej. Władze miasta przeprowadziły procesy rewaloryzacji Parku, kolejne etapy prac rewaloryzacyjnych powinny dotyczyć drugiej części parku, będącej w posiadaniu prywatnego właściciela. Rewitalizacji miasta służą także inwestycje infrastrukturalne. Miasto prowadzi na bieżąco modernizację i wymianę istniejącej sieci, urządzeń (podziemnych i naziemnych). Działania rewitalizacyjne są elementem polityki rozwoju.

Rewaloryzacja przestrzeni miejskiej, lokalizacja w niej nowych usług i tworzenie miejsc pracy to uatrakcyjnienie danego obszaru, zatrzymanie mieszkańców w mieście, przyciągnięcie inwestorów, a w miastach o znacznych walorach historycznych także turystów. Zwłaszcza w przypadku Białej Rawskiej, której historia czyni atrakcyjnym miejscem regionu, podkreślenie wartości dziedzictwa kulturowego wydaje się istotnym celem. Przestrzeń miejska to także interakcje i więzi międzyludzkie. Ich wzmocnienie, budowanie kapitału społecznego i intelektualnego to inwestycja, która przeciwdziała patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu. Również w tym zakresie władze miasta wykorzystały w poprzednim okresie programowania nadarzające się okazje do poprawy dostępności i jakości usług edukacyjnych, społecznych, kulturalnych i sportowych. Dzięki temu Biała Rawska jako siedziba gminy ma coraz większe znaczenie ponadlokalne w zakresie administracji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji, kultury, rekreacji i sportu.

Odwołując się do definicji rewitalizacji, warto podkreślić kompleksowość dotychczas prowadzonych w Białej Rawskiej działań rewitalizacyjnych. Zrealizowano wiele działań infrastrukturalnych, którym towarzyszyły działania społeczne. W obecnym okresie programowania będą one kontynuowane w podobny sposób, choć główny akcent będzie postawiony na rozwiązywanie problemów społecznych i pobudzanie lokalnej aktywności gospodarczej przy pomocy projektów miękkich i inwestycyjnych. Dalsze działania rewitalizacyjne w sferze społecznej nie mogą być prowadzone bez wsparcia infrastrukturalnego, poprawy ładu przestrzennego, zniesienia barier architektonicznych i poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych i starszych, przeznaczenia dodatkowych budynków na potrzeby społeczne.

Zintegrowane działania rewitalizacyjne Miasta Biała Rawska – to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miasta, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.

Działania rewitalizacyjne obejmują:

- remonty, modernizacje, rewaloryzacje i rehabilitacje obiektów oraz ich zespołów;
- działania zmierzające do ożywienia społecznego i gospodarczego obszarów;
- podejmowane kompleksowo na większych obszarach, które charakteryzują się znacznym stopniem dekapitalizacji zabudowy i często nagromadzeniem problemów społecznych.

Powiązanie aspektów społecznych, gospodarczych i technicznych oraz kulturowych w procesach rewitalizacji należy uznać za istotę zagadnienia, które odnosi się do całości życia miasta, a nie tylko do jego formy.

Dokumenty strategiczne analizowane w Programie

- Długookresowa strategia rozwoju kraju,
- Strategia rozwoju kraju 2020,
- Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020,
- Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2013 – 2016,
- Założenia Narodowego Planu Rewitalizacji,
- Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2015
 - ❖ Program - Dziedzictwo kulturowe,
 - ❖ Programu - Rozwój Infrastruktury Kultury,
- RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020,
- Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Biała Rawska na lata 2013 - 2016,

W okresie Nowej perspektywy Finansowej za jedno z najważniejszych zagadnień uznano tematykę związaną z atrakcyjnością krajobrazu kulturowego. Utrzymanie i wzrost atrakcyjności krajobrazu kulturowego wiąże się to bezpośrednio z koniecznością prowadzenia działań rewitalizacyjnych i rewaloryzacyjnych unikatowych struktur zabytkowych.

Duża skala potrzeb związanych z degradacją struktur przestrzennych i aspektami społecznymi występuje m. in. w Białej Rawskiej i wymaga interwencji z poziomu województwa. Dużą szansę upatruje się w działaniach prowadzonych w kierunku tworzenia narodowego Planu Rewitalizacji.

Dotychczas prowadzone rewitalizacje były często kontynuacją wcześniej rozpoczętych prac, co miało wpływ na coraz bardziej kompleksowy charakter .

W procesie kształtowania harmonijnego krajobrazu kulturowego istotny jest także fakt powrotu do opracowywania studiów historycznych oraz katalogów budownictwa regionalnego dających wytyczne do dokumentów planistycznych i prowadzonych działań rewitalizacyjnych.

Poczucie tożsamości regionalnej odgrywa istotną rolę w budowaniu kapitału społecznego. Podejmowano działania w celu wzmocnienia poczucia tożsamości regionalnej i dostrzeżono potrzeby ożywiania zrewaloryzowanych obszarów ośrodków osadniczych.

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska jest zgodny z założeniami opracowywanego Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na Lata 2016 – 2019, którego głównym zadaniem na cztery kolejne lata jest kontynuowanie działań rewitalizacyjnych w ośrodkach miejskich.

DIAGNOZA SFER GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ I TECHNICZNEJ – GOSPODARKA, RYNEK PRACY I POTRZEBY SPOŁECZNE

Analizy prowadzone w opracowywanym Zintegrowanym Programie Rewitalizacji dla Miasta Biała Rawska dotyczą czterech badanych sfer: gospodarczej, funkcjonalno – przestrzennej i technicznej, by mogły spełniać wymogi prawidłowo prowadzonych działań z zakresu wychodzenia obszarów ze stanu kryzysowego.

Działania rewitalizacyjne ujęte w ZPR dotyczą następujących sfer

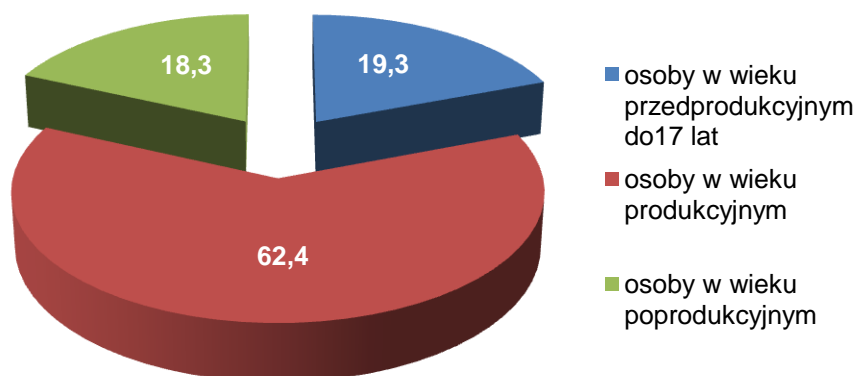

Analiza sfery społecznej

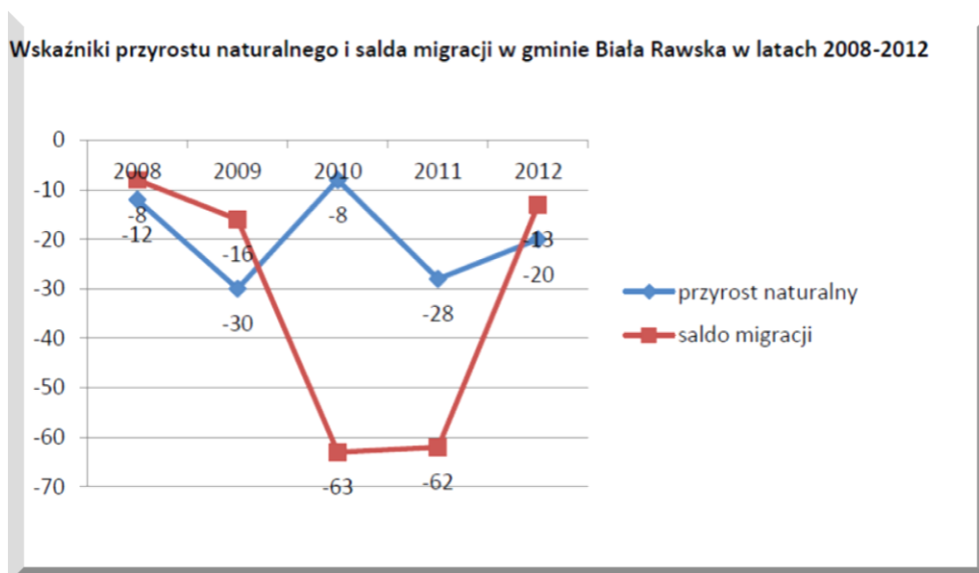
Stopień koncentracji ludności w gminie nie jest równomierny. **Najwięcej mieszkańców jest na terenie miasta, gdzie wskaźnik zaludnienia wynosi 342 osoby na km².**

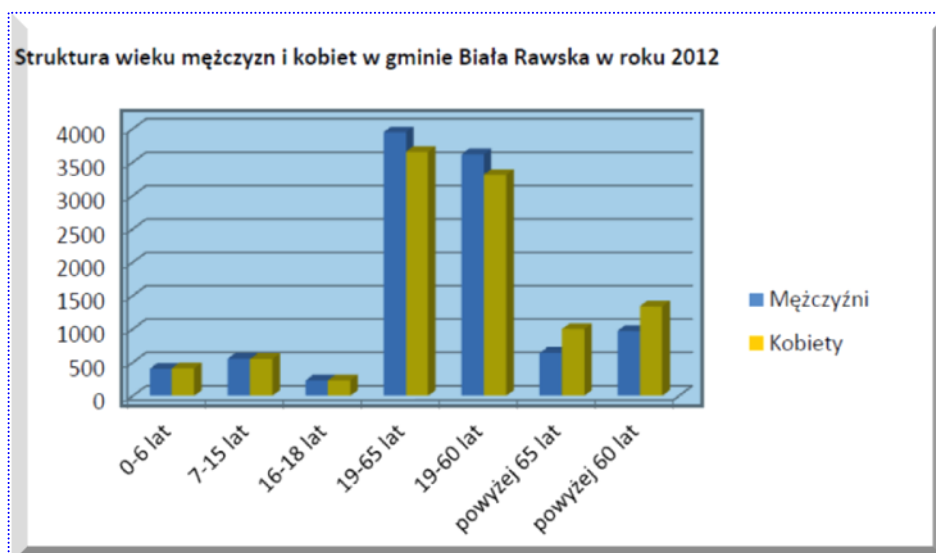
Struktura ludności gminy pod względem ekonomicznych grup wiekowych wieku (według danych GUS) przedstawia się następująco: 19,3% ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), 62,4% osoby w wieku produkcyjnym, a 18,3% osoby w wieku poprodukcyjnym.

Struktura ludności wg GUS

Populacja Miasta Białą Rawska charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową, ponieważ jest zbyt mała różnica pomiędzy populacją w wieku przedprodukcyjnym a poprodukcyjnym. Od roku 2008 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym spada znacznie, a powiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym – jest to tendencja niekorzystna. Zdecydowana większość mieszkańców gminy znajduje się w wieku produkcyjnym, liczba ta nie ulega znacznym wahaniom.

Pozytywnym zjawiskiem demograficznym jest:

- stosunkowo wysoki wskaźnik liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz w wieku do 18 lat, co może pozytywnie zaowocować w przyszłości, jeśli warunki w gminie będą bardziej korzystne dla osiedlania się młodych ludzi,
- wyrównany wskaźnik feminizacji.

Do niekorzystnych zjawisk demograficznych należą:

- zbyt mała różnica pomiędzy wskaźnikami osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa,
- sukcesywny i znaczący spadek liczby ludności w gminie: ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji,
- znaczący udział kobiet (ok. 58%) w strukturze osób w wieku poprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym przewaga mężczyzn,
- niekorzystne wskaźniki demograficzne w prognozach ludności do roku 2035.

Koncentracja działalności gospodarczej handlowej, przemysłowej i usługowej jest na terenie miasta Biała Rawska, natomiast tereny wiejskie mają charakter rolniczy. Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny, w tym znaczny udział ma rolnictwo. W gminie zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rawie Mazowieckiej w roku 2015 było 319 osób. Z terenu Miasta Biała Rawska zarejestrowano 123 osoby bezrobotne. **Poniższa**

analiza wskazuje, że najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje w obrębie historycznego centrum miasta obejmującego Plac Wolności (12) i ulice: Mickiewicza (51), Wojska Polskiego, Kościuszki (13).

Liczba osób bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Białą Rawska

	ogółem	kobiety	mężczyźni	osoby z prawem do zasiłku	osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy	osoby bez kwalifikacji zawodowych	Osoby bez doświadczenia zawodowego	Osoby do 30 roku życia	Osoby długotrwale bezrobotne	Osoby powyżej 50 roku życia	Osoby niepełnosprawne	Osoby w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki	Osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia
Liczba bezrobotnych z terenu Miasta i gminy Białą Rawska	319	162	157	24	9	111	114	146	147	64	28	31	55
Miasto Białą Rawska	123	67	56	9	3	41	33	48	60	26	11	7	23
Miasto Białą Rawska według ulic													
Plac Wolności	12	8	4	0	0	4	5	7	6	3	3	1	2
15 Grudnia	4	4	0	0	0	0	1	3	3	0	0	0	3
Brukowa	3	2	1	0	0	1	0	1	2	2	0	0	1
Jana Pawła II	5	2	3	0	0	2	2	1	1	2	0	0	1
W tym Jana Pawła II do nr 35	5	2	3	0	0	2	2	1	1	2	0	0	1
Kościuszki	13	9	4	0	0	7	2	4	10	3	0	0	2
Łąkowa	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Mickiewicza	51	29	22	6	2	15	12	19	25	7	6	2	11
W tym Mickiewicza do nr 17	7	3	4	0	0	2	1	4	3	1	1	0	0
Narutowicza	6	2	4	0	0	1	2	4	4	2	0	1	0
Plantowa	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polna	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Biała Rawska

Różana	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Sasonek	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Szeroka	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Tulipanowa	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0
Wiejska	4	2	2	0	0	1	3	1	3	0	0	0	1
Wojska Polskiego	18	7	11	2	1	8	4	6	5	4	0	3	2
Gmina Biała Rawska	196	95	101	15	6	70	81	98	87	38	17	24	32
Gmina Biała Rawska według wiosek													
Babsk	20	10	10	4	2	6	2	4	9	9	3	0	4
Biała Wieś	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Białogórne	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1
Błaziejowice	5	2	3	1	0	1	1	2	2	0	0	0	1
Bronisławów	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
Byki	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0
Chodnów	5	4	1	0	0	4	3	3	3	0	1	0	1
Nowy Chodnów	2	0	2	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
Chrzążczew	2	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1
Chrzążczewek	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Dańków	3	0	3	0	0	3	2	3	2	0	0	0	1
Franopol	3	1	2	1	0	1	0	1	2	1	1	0	0
Galinki	9	4	5	1	1	3	0	0	6	4	2	0	1
Gołyń	4	2	2	0	0	1	2	2	2	1	0	0	2
Gośliny	3	1	2	0	0	1	2	2	1	0	0	0	0
Grzymkowice	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1
Janów	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska

Jelitów	4	2	2	0	0	1	1	2	0	1	1	0	0
Józefów	2	0	2	0	0	1	2	2	1	0	0	1	0
Konstantynów	2	2	0	0	1	0	1	2	0	0	1	0	1
Koprzywna	3	2	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Krukówka	5	5	0	0	0	0	4	5	3	0	0	1	0
Lesiew	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0
Marchaty	8	2	6	1	0	2	2	2	1	2	1	0	0
Narty	6	2	4	0	0	1	6	6	5	0	0	1	1
Niemirowice	3	1	2	0	0	2	2	2	1	0	0	1	0
Ossa	2	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1
Pachy	3	2	1	0	0	2	1	3	1	0	0	0	1
Pągów	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Podsędkowice	2	1	1	0	0	2	2	2	1	0	0	1	0
Parady Górne	3	1	2	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Nowe Przyłuski	4	1	3	0	0	1	1	3	0	1	0	2	1
Rokszycy	2	1	1	0	0	1	0	0	2	2	1	0	0
Rosławowice	6	2	4	0	0	3	2	5	2	0	0	3	0
Rzeczków	10	6	4	0	0	6	6	5	7	2	2	1	0
Stanisławów	3	1	2	0	0	1	2	2	1	0	0	1	0
Stara Wieś	7	4	3	0	0	1	4	5	2	0	0	3	1
Studzianek	2	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0
Szczuki	5	3	2	0	0	1	4	5	2	0	0	3	0
Szwejki Małe	4	2	2	0	0	1	2	3	4	0	0	0	0
Teodozjów	6	1	5	0	0	3	2	2	0	2	0	0	1
Wilcze Piętki	4	3	1	0	0	2	4	1	2	0	0	1	0
Wola Chojnata	9	5	4	0	0	4	3	5	3	2	1	0	3

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Biała Rawska

Wólka Babska	2	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
Wólka Lesiewska	4	3	1	0	0	2	2	1	4	1	1	0	2
Julianów Lesiewski	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Zakrzew	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Zofianów	4	3	1	0	0	1	2	1	1	1	1	1	1
Zofiów	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Żurawia	7	4	3	2	1	2	1	2	3	2	0	1	1
Żurawka	6	2	4	1	0	2	1	2	1	2	0	1	3

W gminie zarejestrowane są ogółem 663 podmioty gospodarcze prowadzące działalność, z czego ponad 95% to podmioty reprezentujące sektor prywatny.

W sektorze prywatnym przeważają znacząco osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek – 79 %. Spółki handlowe i stowarzyszenia mają swój udział po ok. 4%.

Według „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego. Łódzkie 2020” region rawski charakteryzuje się następującym udziałem osób pracujących w poszczególnych sektorach w roku 2010:

- w rolnictwie – 50 - 69,9% osób pracujących ogółem,
- w przemyśle i budownictwie – 15 - 19,9%,
- w usługach – 30 – 39,9%.

Powiat rawski znajduje się w regionie skierniewickim, gdzie PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2009 wyniosło 24.654 zł, co stawia go jako 4 z 5 regionów województwie. Województwo łódzkie charakteryzuje się średnim poziomem rozwoju gospodarczego, ze względu na słabą dynamikę procesów restrukturyzacji w wielu miastach oraz duże dysproporcje pomiędzy obszarem Łodzi i powiatu bełchatowskiego, a resztą województwa.

Biała Rawska zabezpiecza podstawowe potrzeby społeczne. Na jej terenie działają placówki oświatowe do szczebla ponadgimnazjalnego, podstawowa opieka medyczna, instytucje społeczne (M-GOPS, M-GOK, Biblioteka Publiczna, Policja i inne). Jednak przeżywa ona problemy podobne do wielu gmin wiejskich w regionie, czy nawet kraju..

Ważnymi wskaźnikami kondycji społeczeństwa są: demografia, wykształcenie mieszkańców, aktywność zawodowa (w tym skala bezrobocia) i społeczna.

W gminie obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności, spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym oraz ujemnym saldem migracji – najczęściej jest to migracja zarobkowa do większych ośrodków miejskich w kraju lub czasowe wyjazdy za granicę. Ponadto obserwuje się zbyt małą różnicę pomiędzy liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku poprodukcyjnym, która w ostatnich latach pogłębia się na niekorzyść.

W województwie w ostatnich latach nastąpił wzrost stopy długotrwałego bezrobocia, udziału osób żyjących na granicy ubóstwa do 13,1% oraz poniżej poziomu egzystencji – 5,5%, (według „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, Łódzkie 2020”).

Położenie geograficzno-administracyjne gminy, w środkowej części Polski, pomiędzy dwoma aglomeracjami - łódzką i warszawską - oraz doskonałe połączenia komunikacyjne sprzyjają rozwojowi gospodarczemu gminy.

W gminie działalność gospodarcza koncentruje się wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych oraz w mieście Białą Rawska. W gminie dobrze rozwinięty jest przemysł rolno-spożywczy zwłaszcza przetwórstwo mięsne. W usługach przeważa handel (sklepy i handel obwoźny) oraz usługi transportowe. Tereny wiejskie mają zdecydowanie rolniczy charakter.

Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w gminie zarejestrowanych jest 663 podmiotów - w tym 635 tworzy sektor prywatny (ponad 95 %).

W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek (ok 79 %). Spółki handlowe i stowarzyszenia mają swój udział po ok. 4%. Większość firm działających na gminnym rynku to mikroprzedsiębiorcy, czyli podmioty zatrudniające mniej niż 10 pracowników lub bazujących na samozatrudnieniu. W roku 2012 zarejestrowano w gminie 53 nowe podmioty gospodarcze, prywatne, z czego 46 podmiotów to osoby fizyczne.

Głównym zajęciem mieszkańców gminy jest praca w rolnictwie, instytucjach obsługi ludności, w tym służbie zdrowia i szkolnictwie.

Jednostki organizacyjne Gminy Biała Rawska podległe Urzędowi Gminy pośrednio lub bezpośrednio uczestniczące w planowanych działaniach rewitalizacyjnych:

- jednostka budżetowa: Urząd Stanu Cywilnego,
- zakład budżetowy: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej,
- jednostki pomocy społecznej: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Białej Rawskiej,
- jednostki oświatowe: Przedszkole w Białej Rawskiej, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Powstania Warszawskiego w Błażejewicach, Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Babsku, Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Białej Rawskiej, Szkoła Podstawowa im. Jerzego Popiełuszki w Chodowie, Szkoła Podstawowa im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Pachach, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Starej Wsi, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lesiewie, Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Białej Rawskiej,
- instytucje kultury: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury.

Sport, rekreacja i turystyka dostępne dla sfery społecznej w Gminie Biała Rawska

Bazę sportową na terenie Gminy Biała Rawska stanowią:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Białej Rawskiej, na który składają się: boisko sportowe do piłki nożnej, boisko do piłki siatkowej plażowej, kort tenisowy i akwen kąpieliskowy;
- kompleks boisk sportowych ORLIK w Białej Rawskiej z boiskiem do piłki nożnej, boiskiem wielofunkcyjnym i bieżnią;
- lodowisko Biały Orlik 2012 - lodowisko sezonowe na płycie istniejącego boiska sportowego przy Gimnazjum w Białej Rawskiej;
- sale gimnastyczne w szkole podstawowej i gimnazjum w Białej Rawskiej, mała sala gimnastyczna w szkole podstawowej w Babsku, sale ruchowe w szkołach w Chodnowie, Lesiewie i Starej Wsi.

W Mieście Białą Rawska znajdują się ponadto obszary służące rekreacji mieszkańców i przyjezdnych do których należą: park miejski, kąpielisko, trasa spacerowa nad zalewem oraz trasa kolejki wąskotorowej relacji Rogów – Rawa Mazowiecka - Białą Rawska.

Park miejski to park zabytkowy, podlegający ochronie konserwatorskiej (nr rejestru: 494 z 16.09.1978 r.) założony przez rodzinę Leszczyńskich w połowie XIX wieku, obecnie jego właścicielem jest Gmina. Park ma powierzchnię 1,5 ha.

Kąpielisko miejskie posiada zaplecze sportowo-rekreacyjne w postaci: akwenu kąpieliskowego, boiska do piłki siatkowej plażowej, kortu tenisowego, płyty tanecznej, grillowni tzw. Okrągłaka oraz pawilonu sanitarnego, pomieszczenia gospodarczego, magazynu i pokoju ratownika.

Trakt spacerowy nad zalewem w chwili obecnej zrealizowany jest od osiedla Mickiewicza do ul. Narutowicza. Trakt ma długość 872 m i posiada kładkę dla pieszych, dwa pomosty dla wędkarzy, ławki, oświetlenie oraz plac wypoczynkowy z paleniskiem.

Trasa kolejki wąskotorowej relacji Rogów – Rawa Mazowiecka – Białą Rawska jest użytkowana turystycznie i stanowi atrakcję obszaru. Kolejka wpisane jest do rejestru zabytków i podlega nadzorowi konserwatora zabytków.

Na terenie Gminy Białą Rawska działają kluby sportowe realizujące zadania publiczne z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Kluby sportowe z terenu gminy Białą Rawska

Nazwa klubu	Miejscowość	Sekcja
Miejsko-Gminy Klub Sportowy "Białka"	Białą Rawska	piłka nożna
międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Białą"	Białą Rawska - klub przy Gimnazjum	piłka siatkowa dziewcząt i chłopców
Ludowy Klub Sportowy "Białą Rawska"	Białą Rawska	tenis stołowy, kulturystyka
Ludowy Klub Sportowy "WULKAN"	Wólka Lesiewska	piłka nożna

Klub Sportowy "Viktoria"	Chrząższczew	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy "Iskra - Dobrosz"	Babsk	piłka nożna
Ludowy Klub Sportowy "Wola"	Wola Chojnata	piłka nożna

Bazę turystyczną Miasta i Gminy Biała Rawska tworzą obiekty z zapleczem noclegowym, gastronomicznym, oraz obiekty o charakterze rekreacyjnym.

W skład bazy noclegowej gminy Biała Rawska wchodzi obiekty w części zabytkowe, znajdujące się obecnie w rękach właścicieli prywatnych, częściowo odremontowane i służące jako zaplecze kongresowe, konferencyjno-hotelowe, restauracje. Należy do nich Restauracja, Ośrodek konferencyjny "Pałac Chojnata" w miejscowości Wola Chojnata 59 (mieszcząca: reprezentacyjne wnętrza pałacu z elegancką salą balową, biblioteką z kominkiem, salą klubowo-bankietową, okazałymi apartamentami, trzynastoma dużymi pokojami hotelowymi, z łazienkami, restauracją, kuchnią, salą bilardową, siłownią, sauną, pokojami odnowy biologicznej. W parku znajduje się dom pensjonatowy z dwiema salami bankietowo-konferencyjnymi oraz pięcioma dwupokojowymi mieszkaniami).

Ponadto w gminie znajduje się Hotel **** "Ossa Congres & SPA" Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowe Ekologiczny Park Edukacji i Rozrywki w Ossie (145 pokoi dwuosobowych oraz 14 apartamentów, 2 restauracje, karczma regionalna, kawiarnia, drink bary, zespół 15 sal konferencyjnych i sala amfiteatralna na 1200 osób, 16 gabinetów Wellness & SPA, centrum wodno-termalne, korty do squash, tenisa, boisko do siatkówki i koszykówki, staw rekreacyjny z plażą, dyskoteka i klub nocny, plac zabaw dla dzieci oraz miejsce do grillowania).

Gospodarstwa agroturystyczne:

- Gospodarstwo rybackie, agroturystyka "Żurawia", Żurawia 42 (baza hotelowa z salą konferencyjną i barkiem, łowisko dla wędkarzy),
- "Agroturystyka w Ossie" - Ossa 42 (całoroczne usługi noclegowe),

- "Agroturystyka - Edyta Koczywąs" w Wólce Lesiewskiej 10 (całoroczne usługi noclegowe).

Bazę gastronomiczną w gminie tworzą restauracje i bary w: Woli Chojnacie (Restauracja "Pałac Chojnata"), w Białej Rawskiej (Restauracja "Pałacowa", Restauracja "Nutka", Pizzeria "Di Mare"), Wólce Lesiewskiej (Bar "Wólka Lesiewska"), Chrząszczewie (Bar "Piramida") oraz sale bankietowe w Białej Rawskiej ("U Pudziana" na około 300 osób, "U Gosa" na około 200 osób i w M-GOK na 100 osób) i w Chrząszczewie (na 300 osób).

Zaplecze rekreacyjne gminy tworzą:

- Koło Łowieckie "Odyniec" Skierniewice z/s Babsk,
- Kolo Łowieckie Hubertus,
- hodowla dzików w Orlej Górze,
- hodowle koni w miejscowościach: Biała Wieś, Ossa, Podsędkowice, Byki, Chodnów, Julianów Lesiewski.

Aktywność społeczna

Aktywność społeczna mieszkańców gminy postrzegana jest poprzez działalność związków, stowarzyszeń i fundacji. Należą do nich:

- Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Białej Rawskiej,
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Białej Rawskiej,
- Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych RP Koło w Białej Rawskiej,
- Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie RSA „SZANSA” z Rawy Mazowieckiej,
- Klub Abstynencki "Przedwiośnie" w Białej Rawskiej,
- Stowarzyszenie "Nasze Dzieci" z Białej Rawskiej,
- Bialskie Stowarzyszenie Historyczne z Białej Rawskiej,
- Fundacja "Generator Kultury" z Białej Rawskiej
- Chór "Albi Artheamus" w Białej Rawskiej,
- Bialski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "Fruktus" w Starej Wsi.

Gmina należy do Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury, której celem jest wspieranie idei samorządności, ochrona wspólnych interesów oraz współdziałanie na rzecz rozwoju gospodarczego i kulturowego obszaru. Stowarzyszenie m.in. realizuje: działalność szkoleniową, edukacyjną i informacyjno-doradczą dla członków oraz szereg autorskich programów rozwojowych.

Gmina Biała Rawska jest członkiem Stowarzyszenia Samorządowego Rozwoju Ziemi Rawskiej, działającego od 2009 roku, mającego na celu:

- inicjowanie, wspieranie i realizację przedsięwzięć w dziedzinie społeczno-gospodarczej,
- inicjowanie, wspieranie i realizację przedsięwzięć w dziedzinie nauki, kultury, sportu, ochrony środowiska, zdrowia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych
- inicjowanie i wspieranie współpracy z innymi regionami w kraju i zagranicą.

Stowarzyszenie prowadzi m.in. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Białej Rawskiej, inicjuje realizację projektów oraz imprez integracyjnych.

Gmina należy również do Lokalnej Grupy Działania "Kraina Rawki" (wraz z gminami: Cielądz, Kowiesy, Rawa Mazowiecka, Regnów, Sadkowice), która stara się o dofinansowanie zadań z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach działań: różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, odnowa i rozwój wsi oraz tzw. "małych projektów".

Kultura

W gminie Biała Rawska miasto Biała Rawska stanowi ważny regionalny ośrodek oświaty i kultury, może się również pochwalić wciąż rozwijającą się bazą sportową. Na terenie gminy funkcjonuje bardzo aktywny dom kultury, biblioteka, kluby i przyszkolne hale sportowe. W całym powiecie rawskim działają tylko dwa ośrodki kultury- jednym z nich obok Miejskiego Domu Kultury w Rawie Mazowieckiej jest Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej, przy ul. Wojska Polskiego 9, W MGOK w latach 2008-2010 roku działały następujące sekcje: teatralna, 3-y grupy taneczne, plastyczna, gitarowa, wokalna, Młodzieżowy Klub Rozrywki, karate, sekcja szachowa

i warcabowa, orkiestra dęta, kurs jęz. angielskiego dla dorosłych, malarstwo dla dorosłych, salsa solo dla kobiet oraz joga).

Grupy: **teatralna, wokalna, taneczne i gitarowa** brały udział w uroczystościach okazjonalnych takich jak:

- programy rozrywkowe z okazji np. *Dnia Kobiet*,
- imprezy plenerowe,
- uroczystości wręczenia stypendium najlepszym uczniom i sportowcom,
- pokazy taneczne podczas zawodów sportowych,
- koncert podczas Dnia Edukacji Narodowej,
- występy podczas Jarmarku Wojewódzkiego w Łodzi,
- koncert podczas uroczystych Wigili.

Sekcja plastyczna

Podczas zajęć dzieci i młodzież poznawała różnego rodzaju techniki plastyczne:

- malarstwo na różnych podłożach /płótno, jedwab, papier, deska, tkanina, szkło/
- malarstwo wykonywane różnymi technikami /farby akrylowe, plakatowe, akwarelowe, węgiel, kredki, ołówek, tusz, pastele, tusz/
- gobeliny, patchwork, rzeźba, płaskorzeźba, stelaże, papieroplastyka, grafika
- rękodzieło artystyczne- wyszywanie, haftowanie, aplikacje
- collage – wykorzystywanie różnych materiałów w plastyce również darów natury

Sekcja wykonała gadżety okolicznościowe na Dzień Kobiet, rekwizyty oraz scenografię do inscenizacji teatralnych i programów rozrywkowych.

Prowadzone są przez MGOK konkursy oraz wystawy plastyczne, dekoracje tematyczne okien w MROK, wystawa fotograficzna. Sekcja wykonywała również dekorację i scenografie do uroczystości gminnych. Aktywnie działa orkiestra, młodzieżowy Klub Rozrywki.

MGOK był organizatorem:

- imprez plenerowych
- konkursu teatralnego
- warsztatów:
 - warsztaty graficzne dla młodzieży licealnej marzec,
 - warsztaty ludowe /wykonywanie przedmiotów obrzędowych,
 - warsztaty integracyjne szkół,
 - warsztaty rodzinne,
- akcji integracyjno- rekreacyjnych:
 - „Lato z MGOK-iem” z licznymi turniejami, konkursami, wycieczkami oraz wakacyjną szkołą tańca,
 - „Ferie zimowe z MGOK-iem” z licznymi turniejami sportowymi, konkursami plastycznymi zabawami, warsztatami,
 - Andrzejkki.

MGOK był współorganizatorem:

- X Festiwalu Piosenki Szkolnej Biała Rawska ze Szkołą Podstawową w Białej Rawskiej,
- Mini festynu „ Trzymaj formę” z Gimnazjum,
- Działaniach twórczych z dziedziny teatru i muzyki (pociąg artystów) – z Łódzkim Domem Kultury,

- Wakacyjne zagrożenia - z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rawie Mazowieckiej.

MGOK zorganizował szereg rozgrywek sportowo-rekreacyjnych m.in.:

- Turniej Halowej Piłki Nożnej Mężczyzn,
- Halowy Turniej Piłki Nożnej Gimnazjum,
- Halowy Turniej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych,
- Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn,
- Mikołajkowy Turniej Siatkówki,
- Turnieje w siatkówkę plażową,
- turnieje w futbol stołowy,
- turnieje tenisa stołowego,
- turnieje szachowe i warcabowe,
- turnieje bilardowe,
- i inne.

Sport masowy obejmuje również prace związane z przygotowaniem kąpieliska miejskiego do sezonu letniego jak i prace związane z funkcjonowaniem kąpieliska.

Reasumując można stwierdzić, że MGOK organizuje corocznie szereg imprez, konkursów i pokazów oraz wystawy. Prowadzone są tu zajęcia w kołach: muzycznych, fotograficznych, plastycznych, sportowych, związanych z kulturą ludową i innych.

Na terenie gminy działa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej, z której księgozbiorów mogą korzystać mieszkańcy. Położona w centrum miasta biblioteka posiada ponad 23 tysiące woluminów i bogaty księgozbiór podręczny.

Zdrowie

Mieszkańcy gminy Biała Rawska mają swobodny dostęp do lekarza rodzinnego. Na terenie gminy funkcjonują 3 przychodnie:

- NZOZ Eskulap w Białej Rawskiej,
- NZOZ Vita-Med w Dańkowie,
- NZOZ Centrum Medyczne SALUS w Białej Rawskiej.

Stowarzyszenia i związki:

- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych SIS „ALFA”,
- Białskie Stowarzyszenie Historyczne,
- Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „SZANSA”,
- Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Białej Rawskiej,
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej,
- Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych RP w Białej Rawskiej.

Sport

Na terenie gminy i miasta Biała Rawska działają kluby sportowe:

- Miejsko – Gminny Klub Sportowy „Białka” w Białej Rawskiej,
- Ludowy Klub Sportowy „WULKAN” Wólka Lesiewska,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Biała” przy Gimnazjum w Białej Rawskiej,
- Klub Sportowy „Viktoria” – Chrząszczew,
- Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska”,

- Ludowy Klub Sportowy „Iskra – Dobropasz” Babsk,
- Ludowy Klub Sportowy „Wola” w Woli Chojnacie,
- Miejski Klub Sportowy „TRYTON” Białą Rawska.

Zasoby lokalowe

Bardzo ważnym czynnikiem określającym warunki i jakość życia mieszkańców są zasoby mieszkaniowe i ich stan. Dominującą formą budownictwa mieszkaniowego w gminie Białą Rawska jest budownictwo zagrodowe i jednorodzinne, co wynika z jej miejsko-wiejskiego charakteru, a budownictwo wielorodzinne spotyka się głównie w mieście Białą Rawska oraz Babsku.

Diagnoza zasobów mieszkaniowych

komunalne	własnościowe	socjalne	ogółem
134	171	11	316

Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej

Ubóstwo

Ubóstwo to pojęcie ekonomiczne i socjologiczne opisujące brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki w szczególności w zakresie: jedzenie, schronienie, ubranie, transportu i podstawowych potrzeb kulturowych i społecznych.

Wyróżnia się trzy zasadnicze podejścia do statystycznego określenia granic ubóstwa:

- Na podstawie poziomu dochodów lub wydatków gospodarstw domowych,
- Na podstawie subiektywnych ocen gospodarstw domowych, które określają możliwość zaspokojenia potrzeb przy różnych poziomach dochodów,

- Przy zastosowaniu niepieniężnych wskaźników charakteryzujących poziom życia (m.in. warunki mieszkaniowe, zasobność gospodarstwa domowego).

W badaniach poziomu ubóstwa stosuje się m. in. następujące granice:

- Minimum socjalne - liczone jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych jako granica ostrzegająca przed ubóstwem, wyznaczająca sferę niedostatku. Minimum to uwzględnia koszyk dóbr i usług uznanych za niezbędne do normalnego funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, a jego poziom zbliżony jest do przeciętnego poziomu wydatków gospodarstw domowych.
- Relatywną granicą ubóstwa - połowa średnich wydatków ekwiwalentnych ogółu gospodarstw domowych w kraju.
- Linie ubóstwa bezwzględne (absolutne) - szacowaną przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych jako poziom minimum egzystencji dwukrotnie niższy od poziomu minimum socjalnego. Konsumpcja niższa od poziomu wyznaczonego tą granicą prowadzi do biologicznego wyniszczenia. Zagrożenie ubóstwem najsilniej koreluje ze względnie, niskim poziomem wykształcenia, miejscem zamieszkania w małym mieście i na wsi oraz z wielkością gospodarstwa domowego.

Ubóstwo w Mieście i Gminie Biała Rawska zajmuje najistotniejsze miejsce wśród powodów przyznania pomocy przez OPS na lata 2008-2010, co ilustrują poniższe dane z MGOPS Biała Rawska.

Liczba rodzin	145
Liczba osób w rodzinie	470

Ubóstwo jest zjawiskiem obejmującym w szczególności rodziny wielodzietne, niepełne posiadające niepełnosprawnych członków rodziny. Zauważono, że wzrasta liczba osób w tych rodzinach, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa.

Skutkiem ubóstwa jest: dezorganizacja życia rodziny (szczególnie dzieci), niedożywienie, zaniedbanie warunków mieszkaniowych oraz różnego rodzaju patologie.

Na terenie miasta i gminy Biała Rawska obserwujemy wzrost zjawiska ubóstwa, co jest spowodowane brakiem wystarczającej ilości zakładów pracy, a zatem miejsc pracy. Na ubóstwo w naszym rejonie składa się również długotrwałe bezrobocie, niski poziom wykształcenia, typ rodziny (wielodzietność) i niskie dochody gospodarstw domowych.

Głęboki wpływ bezrobocia na kształtowanie się nowej struktury społecznej a co za tym idzie, nowej warstwy ubogich, znajduje potwierdzenie w fakcie, iż przeważająca większość świadczeniobiorców pomocy społecznej to osoby będące w dezaktywacji zawodowej i zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy, podejmujące zatrudnienia w szarej strefie.

Współczesne ubóstwo dotyka ludzi starszych, chorych i samotnych, ludzi w wieku produkcyjnym nie mających możliwości podjęcia pracy. Ubóstwo często jest problemem dziedzicznym, dzieci pochodzące ze środowisk ubogich nie mają normalnych szans na swój rozwój. Ubóstwo jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. Ubóstwo jest zatem zjawiskiem powszechnym i niebezpiecznym, co gorsza obecnie obserwuje się szereg zmian, które ciągle je pogłębiają i poszerzają.

Rodzina dysfunkcyjna i uzależnienia

Rodzina to fundament, najważniejsza jednostka funkcjonująca w społeczeństwie. Wypełnia zarazem ważne funkcje w ramach społeczeństwa globalnego, w zakresie prokreacji oraz w dziedzinie socjologii jednostek i ich przygotowania do życia i działania w zmieniającym się szybko społeczeństwie.

Ze względu na duże znaczenie rodziny dla społeczeństwa, trzeba rodzinę chronić i wspierać. W niej wszystko się zaczyna, ona daje poczucie bezpieczeństwa, pełnej akceptacji i miłości.

Rodzina określana jako podstawowa grupa społeczna wypełnia istotne funkcje w interesie społeczeństwa, zaspokajając zarazem potrzeby psychiczne, emocjonalne i społeczne swych członków.

Funkcje rodziny: to cele, do których zmierza życie i działalność rodziny oraz zadania, jakie pełni rodzina na rzecz swych członków, zaspokajając ich potrzeby. Aby spełniała swoją rolę potrzebuje odpowiednich warunków do zaspokajania potrzeb psychicznych człowieka, a zwłaszcza potrzeby więzi i wzajemnej przynależności, poczucia własnej wartości, zachowania ciągłości biologicznej, możliwości rozwoju osobowego przez konieczność przystosowania się do warunków życia wynikających z intymnej bliskości drugiego człowieka i przyjęcia odpowiedzialności za jego los i dzieci. Funkcja opiekuńczo – wychowawcza, rodzina jest miejscem wychowania dzieci.

Zachwianie podstawowych funkcji rodziny może spowodować w konsekwencji zniechęcenie do działania, pozytywnego postrzegania świata, utratę własnej wartości, braku perspektyw. W życiu człowieka pozbawionego rodziny pojawia się poczucie zbędności i wyłania się w efekcie grupa ludzi marginalnych i wykluczonych z uczestnictwa w życiu społecznym. Grupa ta wyzwala, nowe negatywne zjawiska w postaci patologii społecznych.

Kryzys rodziny skutkuje kłopotami wychowawczymi, różnego rodzaju dysfunkcjami, a ofiarami tych zjawisk są najmłodszy – dzieci. Pomoc rodzinom z takimi kłopotami należy do zadań pomocy społecznej.

Obecna społeczna polityka państwa skierowana do rodzin preferuje pomoc materialną oraz działania o charakterze profilaktycznym, poradniczym lub terapeutycznym.

W obszarze szczególnych oddziaływań socjalnych znajdują się środowiska rodzin dysfunkcyjnych, których skrajną formą jest rodzina patologiczna, w której nie przestrzegane są przyjęte systemy wartości i norm społecznych. Rodziny takie

stanowią zagrożenie dla całej populacji mieszkańców szczególnie ze względu na wzorce postępowania przekazywane dzieciom.

Najczęstsze zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny wynikają z zerwania więzi rodzinnych, bezrobocia będącego przyczyną ubóstwa, występowania uzależnień od środków psychoaktywnych w szczególności od alkoholu.

Ochrona rodziny jest istotnym obowiązkiem społeczeństwa, gdyż funkcjonalne, bezpieczne i zdrowe społeczeństwo nie może istnieć bez zdrowej i trwałej rodziny.

Stałą pomoc w sytuacjach trudnych mieszkańcy gminy mogą znaleźć zarówno w M-GOPS Białej Rawskiej, jak i w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej.

Dane statystyczne oraz obserwacje i doświadczenie pracowników socjalnych M-GOPS w Białej Rawskiej pozwalają stwierdzić także, że problem określony bezradnością opiekuńczo – wychowawczą często związany jest dodatkowo z problemem choroby alkoholowej, współuzależnienia, niepełnosprawności, samotnym rodzicielstwem, chorobą psychiczną, upośledzeniem lub stosowaniem przemocy domowej.

W rodzinach dysfunkcyjnych najczęściej występuje problem alkoholizmu. Pogarsza on warunki ekonomiczne rodziny, pogłębia uczucie bezradności i wykluczenia społecznego.

Alkoholizm jest też przyczyną wielu nieporozumień, kłótni rodzinnych a nawet jej rozpadu. Dlatego właśnie jednym z zadań pomocy społecznej jest udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychologicznej i prawnej, ale również prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i zapobiegawczej skierowanej głównie do ludzi młodych po to, aby uchronić ich od powielenia drogi życiowej rodziców.

Skala problemu jest duża, a nadużywanie alkoholu powoduje rozległe skutki: zdrowotne- stopniowe wyniszczanie organizmu, ekonomiczne- środki przeznaczone na alkohol, zubożeje budżet rodziny, społeczne- wiąże się z rozkładem rodziny, przemocą w rodzinie i przestępczością.

W gminie Biała Rawska została powołana Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań MGKRPA należy:

- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- prowadzenie postępowania w stosunku do osób nadużywających i uzależnionych od alkoholu,
- rozpatrywanie zawiadomień osób i instytucji o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady Miejskiej,
- dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy na podstawie upoważnienia wydanego przez burmistrza,
- współdziałanie z organami gminy, instytucjami, zakładami pracy, osobami fizycznymi, organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz problemów rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 2004r. uruchomiono Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy i Uzależnień przy Klubie AA „Przedwiośnie” w Białej Rawskiej.

W Punkcie Konsultacyjnym udzielane są porady przez specjalistę pracy socjalnej i terapeutę ds. przemocy i uzależnień w drugą sobotę i trzecią środę każdego miesiąca.

Liczba osób, którym udzielono porad dotyczących problemu uzależnienia i przemocy

Liczba osób, którym udzielono porad	20
--	----

Główne zadania Punktu to:

- informowanie osób stykających się z problemem alkoholizmu i przemocy o możliwościach i formach pomocy,
- dostarczanie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej pomocy,
- diagnozowanie osób problemem alkoholowym,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu oraz osobom współuzależnionym,
- porady o możliwościach interwencji w przypadku przemocy domowej, pomoc przy uruchomieniu interwencji,
- udzielanie informacji na temat kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną pomoc dla klientów punktu,
- motywowanie do leczenia.

Na terenie miasta i gminy brakuje placówki leczenia odwykowego. Działa natomiast Klub AA „Przedwiośnie”.

Liczba osób korzystających z terapii	103
Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z rozmów z	182

prezesem Klubu AA	
Liczba osób biorących udział w mitingach	511

Liczbę rodzin i osób w rodzinie korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy w Białej Rawskiej z powodu alkoholizmu przedstawia poniższa tabela

Liczba rodzin	39
Liczba osób w rodzinie	109

Członkowie Klubu, korzystali z różnych spotkań integracyjnych. Ponadto, uczestniczyli w Ogólnopolskich Złotach Trzeźwościowych w Częstochowie i Licheniu. Osoby uzależnione korzystają także z pomocy w Poradni Uzależnień w Rawie Mazowieckiej. W Klubie znajduje się bogaty specjalistyczny księgozbiór, z którego mogą korzystać osoby dotknięte lub tylko zainteresowane problemem alkoholizmu.

Od dnia 26.04.2008 r. istnieje grupa współuzależnionych Al. Anon. Średnio na mityngu jest 7 osób. Członkowie Grupy Al.-Anon brali udział w terapii rodzinnej Błędowi.

W Klubie nie zostały zorganizowane grupy DDA z powodu braku zgłoszeń potrzebujących takiego wsparcia.

Na bieżąco prowadzona jest kronika Klubu, do wglądu w świetlicy.

Członkowie Klubu Przedwiośnie, który jest filią R.S.A. Szansa zamierzają założyć własne Stowarzyszenie w 2011r., co umożliwiłoby lepsze rozwijanie się Klubu i pomaganie osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Także według danych z Komendy Policji w Białej Rawskiej szczególnie jaskrawym problemem w codziennej pracy Komisariatu jest problem nadużywania alkoholu, który często łączy się z zachowaniem agresywnym w środowisku rodzinnym.

W/w organ szacuje, że liczba interwencji policji zaistniałych z powodu nadmiernie spożytego alkoholu i przemocy, przekracza 65 % ogólnej ich liczby. Przejawia się to między innymi statystyką kierowanych przez Komisariat Policji wniosków do MGKRPA, oraz sporządzanych niebieskich kart.

Według statystyk policyjnych na terenie miasta i gminy Białą Rawska, liczba rodzin, w których zgłaszana była przemoc przedstawia się następująco:

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	5
--	---

Rodziny dysfunkcyjne z naszego terenu korzystają z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Rawie Mazowieckiej. Ośrodek prowadzony jest przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej.

Rolą Ośrodka Interwencji Kryzysowej jest świadczenie specjalistycznych usług zwłaszcza psychologicznych, prawnych, hostelowych, które są dostępne przez całą dobę – osobom, rodzinom będących ofiarami przemocy bądź znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej – w celu zapobieżenia powstawania lub pogłębiania się dysfunkcji tych osób i rodzin.

Z usług ośrodka (hostel oraz pomoc specjalistyczna) korzystają: matki z dziećmi, ofiary fizycznej bądź psychicznej przemocy w rodzinie. Zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami, osobom tym udzielana jest pomoc prawna w postaci porad dotyczących niektórych kwestii majątkowych (np. alimenty) oraz pomoc psychologiczna. Zakres problemów z którymi najczęściej zgłaszają się osoby to:

- zjawisko przemocy w rodzinie dotyczy ofiar i sprawców.
- problemy rodzin dotkniętych uzależnieniem.
- inne problemy (kłopoty emocjonalne, problemy związane ze stanem zdrowia, bezrobocie, problemy wychowawcze, itp.)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewnienia swoim klientom jak najszerszego zakresu pomocy, posiada bardzo dobre kontakty z innymi instytucjami w tym:

- Zespół kuratorów przy Sądzie Rejonowym,
- Policja,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Pogotowie Rodzinne.

Pracownicy PCPR wspólnie z dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji biorą udział w realizacji procedury „Niebieskiej Karty”.

W Gminie działają i wspomagają działalność profilaktyczną następujące placówki i instytucje pomocowe:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy,
- Sad Rejonowy w Rawie Mazowieckiej,
- Policja,
- Prokuratura,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rawie Mazowieckiej,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej,
- Placówki Oświatowe.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Wśród klientów MGOPS dużą część stanowią rodziny korzystające z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bezradność jako sam w sobie problem występuje bardzo rzadko lub wcale nie występuje zazwyczaj łączy się z innymi problemami tj. alkoholizmem, niedojrzałością emocjonalną, przemocą, agresywnością, problemami związanymi ze współżyciem w społeczeństwie. Problemy te najczęściej ujawniają się w środowisku rodzinnym, następnie szkolnym w postaci zachowań konfliktowych, buntowniczych, łamania przez dzieci i młodzież obyczajów, norm i wartości. Najczęściej bezradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci przejawia się trudnościami we właściwym wypełnianiu ról społecznych poszczególnych członków rodziny. Problem ten często dotyczy rodzin wielodzietnych i niepełnych.

Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego według sprawozdania MGOPS Białą Rawska:

Liczba rodzin wielodzietnych	115
Liczba rodzin niepełnych	50

Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem mieszkańców i trzymaniem porządku w mieście i gminie Białą Rawska czuwa Komisariat Policji w Białej Rawskiej oraz Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej.

Według danych statystycznych z Komisariatu policji w Białej Rawskiej, liczba interwencji domowych na terenie miasta i gminy Białą Rawska wyniosła:

Liczba interwencji domowych	266
------------------------------------	-----

Liczba wszczętych postępowań art. 207kk (przy czym jest to liczba w skali terenu działania całego komisariatu):

Liczba wszczętych postępowań art.207kk	18
---	----

Ponadto, ze statystyk przeprowadzonych przez policję wynika, iż najliczniejszą grupę przestępstw stanowią przestępstwa drogowe, w których dominujący udział mają nietrzeźwi kierowcy, oraz włamania i kradzieże.

W powiecie rawskim działają Centra Reagowania Kryzysowego, które powołane są do zbierania informacji o zagrożeniach, ich przetwarzania i reagowania na występujące zagrożenia, co pozwala na racjonalizację wykorzystania wszystkich podmiotów działających w sferze ładu, porządku i bezpieczeństwa oraz prowadzenia akcji ratunkowych.

Poniższa analiza wskazuje, że obszarem zagrożonym największą skalą przestępczości charakteryzuje się teren historycznego centrum obejmując Plac Wolności (6 przestępstw w 2015 roku) i ulice: Kościuszki (14 przestępstw), Mickiewicza (11 przestępstw).

Informacja o popełnionych przestępstwach na terenie gminy Biała Rawska w podziale na miejscowości

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba przestępstw
1.	Babsk	3
2.	Białogórne	2
3.	Błazejowice	1
4.	Bronisławów	1
5.	Byki	2
6.	Chodnów	3
7.	Chrząszczew	3
8.	Dańków	1

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska

9.	Franklin	1
10.	Galinki	1
11.	Gośliny	5
12.	Grzymkowice	1
13.	Jelitów Lesiewski	1
14.	Koprzywna	2
15.	Krukówka	2
16.	Lesiew	3
17.	Marchaty	1
18.	Marianów	1
19.	Orla Góra	1
20.	Ossa	1
21.	Pachy	1
22.	Pągów	1
23.	Polesie	2
24.	Podsędkowice	3
25.	Parady Górne	1
26.	Przyłuski	2
27.	Roksyce	2
28.	Rosławowice	3
29.	Rzeczaków	2
30.	Studzianek	1
31.	Szczuki	1
32.	Teodozjów	3
33.	Tuniki	2
34.	Wilcze Piętki	3
35.	Wola Chojnata	2
36.	Wólka Babska	2
37.	Wólka Lesiewska	1
38.	Zakrzew	1
39.	Zofianów	1
40.	Żurawia	3
41.	Żurawka	1

42.	Razem	75
-----	-------	----

Informacja o przestępstwach popełnionych na terenie Miasta Biała Rawska z podziałem na ulice

Lp.	Nazwa ulicy	Liczba przestępstw	
1.	Jana Pawła II	ogółem	7
		w tym od nr 1 do 35	7
2.	Mickiewicza	ogółem	11
		W tym od nr 1 do 17	5
3.	Kościuszki	14	
4.	Wojska Polskiego	7	
5.	15 Grudnia	6	
6.	Brukowa	1	
7.	Łąkowa	1	
8.	Szeroka	4	
9.	Narutowicza	2	
10.	Plac Wolności	6	
11.	Plantowa	2	
12.	Przemysłowa	1	
13.	Wiejska	4	
	Razem	66	

Agresja i przemoc w rodzinie, szkole i na ulicy to powszechne zjawisko na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska. Sprzyja temu kryzys wartości, autorytetu, osłabienie więzi rodzinnych. Dodatkowo mass-media upowszechniają agresywne wzorce zachowania zamiast je piętnować. Często nagłaśniają ekscesy młodzieży w poszukiwaniu atrakcyjnego medialnie problemu. Dlatego tak ważne jest,

aby działalność edukacyjną dotyczącą agresji i przemocy rozpocząć z rodzicami i ich dziećmi w szkołach Miasta i Gminy Białą Rawska.

W środowisku Białej Rawskiej, można coraz częściej zauważyć destruktywny wpływ agresywnych dzieci na relacje w rodzinie, klasie szkolnej czy grupie rówieśniczej. Rodzice w obliczu takich doświadczeń czują bezradność i osamotnienie. Inny ważny powód, który może się przyczynić do pogłębiania zachowań agresywnych, to nie umiejętność konstruktywnego wykorzystania przez dzieci czasu wolnego. W tym przypadku niezbędne jest oddziaływanie na świadomość rodziców i dzieci w celu mobilizowania ich do wzajemnej współpracy w pożytecznym organizowaniu czasu. Dzieci i młodzież najczęściej spędzają czas wolny przed telewizorem, komputerem, w których jest wiele programów zawierających duży nośnik agresji i przemocy.

Wielu rodziców nie potrafi kontrolować dziecka, jak spędza wolny czas, ani motywować go do aktywnego spędzania czasu. Wynikają z tego też problemy, z którymi członkowie rodziny nie potrafią sobie poradzić w sposób pokojowy. Dlatego konieczne jest organizowanie specjalnych zajęć, treningów konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia siły.

Zadania terapeutyczne mają uczyć rodziców i dzieci podejmowania dialogu, współpracy, aby zapobiegać nagannym zachowaniom dzieci. Zachodzi potrzeba realizowania działań profilaktycznych, które pobudzają zachowania prospołeczne, oraz wzmacniają właściwe zachowania np. w stosowaniu kar i nagród. Nieumiejętne, nieadekwatne do sytuacji korygowanie dzieci rodzi problemy w relacjach rówieśniczych, braterskich czy uczniowskich.

Analiza dokumentów potwierdza, że agresorami są najczęściej uczniowie pochodzący z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, borykających się z problemami finansowymi, chorobą alkoholową rodziców. Są to rodziny, w których nie zawsze utrzymywany jest klimat warunkujący prawidłowy rozwój dziecka. Z w/w powodów, które potęgują troski i ograniczenia zaniedbywana jest pielęgnacja więzi emocjonalnych rodziny. W niektórych przypadkach zaburzenia więzi interpersonalnych przejawiają się w postaci jawnej agresji, kłótni, bójek, okazywania wzajemnej wrogości, lub w formie dystansu, który powstaje z powodu braku uczuć pozytywnych i obojętności uczuciowej. Niewydolność wychowawcza rodziny powoduje zachowania

agresywne u dzieci. Rodzice i nauczyciele szkoły w niewystarczającym stopniu radzą sobie z tym problemem i często sprawę składają na barki pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej. Interweniujący pracownicy socjalni zauważają, że odtrącenie, brak wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców skutkuje narastaniem agresji, nieposłuszeństwa, buntu wśród dzieci i młodzieży. W trakcie dłuższej i komplementarnej współpracy specjalistów z rodziną, dochodzi się do wniosku, że dzieci, w stosunku, do których rodzice bądź opiekunowie byli oziębli i unikający kontaktów, są: niestałe uczuciowo, nieufne, sfrustrowane, bojaźliwe, co warunkuje powstawanie agresji. Nauczyciele uświadamiają sobie, że tacy wychowankowie często popadają w konflikty ze szkołą, w której czują się niepotrzebne, jak i w domu.

W celu bardziej skutecznej walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, w dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), dokonana przepisami ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 125, poz. 842). Wobec powyższego na gminy nałożono zadanie tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. W skład zespołu interdyscyplinarnego mają wchodzić przedstawiciele m.in. gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także kuratorzy sądowi i prokuratorzy (art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Zespół interdyscyplinarny ma działać na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Biała Rawska a wymienionymi wyżej podmiotami. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu będzie zapewniać Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej.

Miejsko – Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Białej Rawskiej podjął zintegrowane działania we współpracy z ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy i powiatu w zakresie pomocy społecznej w celu wyznaczenia osób, które wejdą w skład zespołu interdyscyplinarnego.

Na terenie gminy funkcjonuje 13 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które dbają o bezpieczeństwo przeciwpożarowe:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Rawskiej,
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Chodnowie,
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Ossie,
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Woli-Chojnacie,
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Grzymkowicach,
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Wsi,
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Babsku,
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Dańkowie,
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Słupcach,
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Teresinie,
11. Ochotnicza Straż Pożarna w Chrzążczewie,
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Szczukach,
13. Ochotnicza Straż Pożarna w Rosławowicach.

Ponadto, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej wspomaga pracę tutaj OSP. Zadaniem tych jednostek jest walka z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Rawskiej działa od 17 XII 1914 roku, wtedy została ona prawnie zatwierdzona jako stowarzyszenie. Obecnie na terenie całej gminy w pracę dla straży zaangażowanych jest blisko 400 osób, pracujących w kilkunastu jednostkach.

Dbłość o bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców na terenie gminy odpowiada Komisariat Policji w Białej Rawskiej (ul. Jana Pawła II 36), który jest jednostką podległą Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej.

Informacja o bezpieczeństwie na terenie powiatu rawskiego w latach 2008-2012 (dane Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej)

Rodzaj działania	2008	2009	2010	2011	2012
Działania prewencyjne					
Interwencje	4.284	3.589	b.d.	3.483	4.591
Zatrzymani za przestępstwa	375	391	b.d.	b.d.	391
Wystawione mandaty ogółem	7.690	7.935	b.d.	4.284	4.556
Wystawione mandaty poza wykroczeniami drogowymi	821	b.d.	b.d.	960	1.408
Przestępczość nieletnich					
Liczba czynów karalnych	111	186	b.d.	165	108
Liczba sprawców	65	116	b.d.	80	76
Ruch drogowy					
Wypadki drogowe	b.d.	90	72	95	82
Liczba ofiar śmiertelnych	b.d.	9	9	13	6
Kolizje	b.d.	b.d.	583	522	546
Nietrzeźwi kierujący	b.d.	b.d.	290	286	310
Wystawione mandaty	6.869	b.d.	b.d.	3.324	3.148

Niepełnosprawność, długotrwała choroba i osoby starsze. Sytuacja osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych

Niepełnosprawność to słabość, ograniczenie psychofizyczne uniemożliwiające pełnię fizycznego, psychicznego i duchowego funkcjonowania. Powoduje upośledzenie wszystkich do pewnego stopnia, obszarów życia człowieka. Zakres konsekwencji zależy od rodzaju niepełnosprawności, stopnia uszkodzenia danego narządu i wieku osoby niepełnosprawnej. Przyjmuje się, że w procesie przystosowania do życia z niepełnosprawnością istotną rolę odgrywają czynniki psychologiczne i społeczne.

Długotrwale np. zablokowanie potrzeb, zwłaszcza potrzeby bezpieczeństwa, niezależności, poczucia własnej wartości, samorealizacji, wyzwała stany stresowe, frustracyjne i lęki. Jest to dysfunkcja, która jest niezależna od woli człowieka, powoduje trudności w porozumieniu się ze społeczeństwem, a co za tym idzie izolację, kompleksy, strach przed nowościami np. technicznymi znacznie ułatwiający życie

i kontakt z otoczeniem. Osoby niepełnosprawne przeważnie nie mają pracy, czyli nie funkcjonują w społeczeństwie czują się niepotrzebne i odrzucone, nie mają stałych dochodów i żyją często na granicy ubóstwa.

Osoby długotrwale chore nie mogą pracować, a koszty utrzymania rodzin w których są osoby długotrwale chore w szybkim tempie rosną (operacje, rehabilitacje, pielęgnacja). Osoby dotknięte długotrwałą chorobą borykają się z wieloma problemami a przede wszystkim brakiem środków finansowych na leczenie oraz rehabilitację, ograniczeniem możliwości poruszania się i w kontaktach społecznych. Osoby te pozostawione same sobie, są często zniechęcone, jak również z powodu braku środków finansowych rezygnują z zakupu droższego leku czy też kolejnych wizyt u specjalistów.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Liczba rodzin	190
---------------	-----

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby

Lata	2008	2009	2010
Liczba rodzin	274	307	312

dane MGOPS

Osoby niepełnosprawne i długotrwale chore psychicznie mają możliwość korzystania z zajęć terapeutycznych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Białej Rawskiej, który jest placówką dziennego pobytu. Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką organizacyjną resortu pomocy społecznej, działającą na zasadach zadania zleconego.

Do zadań ŚDS-ów należy budowanie sieci oparcia społecznego, przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku:

- osób przewlekle psychicznie chorych,
- osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Działania Środowiskowego Domu Samopomocy:

- organizował całokształt spraw zmierzających do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych zgodnie z indywidualnymi planami postępowania wspierająco- aktywizującego każdego uczestnika,
- pomagał w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
- prowadził zajęcia z zakresu terapii zajęciowej,
- prowadził profilaktykę w zakresie zdrowia psychicznego i somatycznego,
- zapewnił możliwość skorzystania z jednego gorącego posiłku w czasie pobytu,
- zapewniał możliwość korzystania z usługi transportowej - dowożeniu na zajęcia,
- prowadził w grupach bądź indywidualnie zajęcia rehabilitacji ruchowej zgodnie, z zaleceniami lekarskimi, w celu ogólnej poprawy lub podtrzymania kondycji fizycznej uczestników,
- dążył do pełnej integracji osób niepełnosprawnych poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej,
- udzielał kompleksowej pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów,
- współpracował z rodziną w zakresie kształtowania odpowiednich postaw wobec uczestnika oraz innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, w zakresie niezbędnym, gwarantującym jak największą efektywność wspólnie podejmowanych oraz realizowanych działań na rzecz uczestników,
- dbał o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu,
- zapewniał właściwy poziom usług,
- dążył do poprawy jakości życia uczestników,
- pozyskiwał fundusze pomocowe na potrzeby zwiększenia standardów usług standard.

W placówce zatrudnieni są następujący specjaliści: terapeuta zajęciowy, psycholog, psychiatra, pielęgniarka, opiekunka, którzy wyróżniają się szczególnymi predyspozycjami do pracy z osobami niepełnosprawnymi. Kadra ŚDS i podopieczni utrzymują kontakt z Domami Opieki Społecznej, w których znajdują się podopieczni jak i z zakładami ZOZ, a także z miejscowymi przychodniami, gdzie leczą się podopieczni.

Zgodnie z założeniami Wydziału Polityki Społecznej w Łodzi, oraz Urzędu Gminy Białej Rawskiej Środowiskowy Dom Samopomocy w Białej Rawskiej po wcześniejszym remoncie zmienił lokalizację. Ośrodek jest urządzony odpowiednio do potrzeb osób niepełnosprawnych, ma przystosowaną łazienkę, toaletę. Placówka dysponuje bardzo dobrym wyposażeniem sal i pracowni specjalistycznych oraz sprzęt do rehabilitacji. Pobyt w placówce jest częściowo odpłatny (zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej) i uzależniony od dochodu uczestnika. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość całkowitego zwolnienia z ponoszenia odpłatności. Pensjonariusze dowożeni są do placówki na zajęcia rehabilitacyjno – terapeutyczne.

Z usług świadczonych przez ośrodek wsparcia korzystało

Liczba osób przewlekłe psychicznie chorych	9
Liczba osób niepełnosprawnych intelektualnie	11

Zakres i poziom świadczonych form pomocy dostosowany jest do możliwości psychofizycznych uczestników, zajęcia prowadzone są indywidualnie i grupowo.

Sytuacja osób starszych

Politykę społeczną wobec osób starszych zdefiniować można, jako system realizowanych w jej ramach działań, mających na celu wszechstronną kompensację malejących wraz z wiekiem możliwości samodzielnego zaspokajania potrzeb, integrację z lokalną społecznością oraz przygotowanie do starości.

Dotyczy ona potrzeb i warunków bytu ludzi starszych i ma na celu te działania, które w sposób planowy i celowy mają wpłynąć na poprawę sytuacji życiowej starszych ludzi. Realizowane działania mają odnosić się do: oświaty, kultury, ochrony

zdrowia, organizacji czasu wolnego, ochrony pracy ludzi starszych, pomocy obłożnie chorym, pracy socjalnej z osobami starszymi, kształtowania odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy instytucjonalnej oraz warunków materialnych seniorów. Wobec powyższego do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć: samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na istniejącą marginalizację osób starszych, jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania granicy wieku emerytalnego. Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji, gdyż w dzisiejszych czasach panuje „kult młodości”. Wiadomym jest, że wraz z wiekiem człowiek słabnie i nie radzi sobie z niektórymi czynnościami wymagającymi użycia większej siły, sprawności fizycznej i umysłowej.

Największym problemem społecznym ludzi starszych jest samotność, np. gdy umiera partner. Często człowiek starszy znajduje się w niekorzystnej sytuacji we własnej rodzinie. W toku licznych i szybkich przemian przeobrażeniu ulega także model rodziny. Znikają dwu-, trzypokoleniowe rodziny, w których osoby starsze mogły liczyć na opiekę, zainteresowanie. Problem pojawia się wówczas, gdy starszy człowiek staje się niesprawny, iż zaczyna to obarczać rodzinę. W polskiej rzeczywistości rodzina nie znajduje dostatecznej pomocy instytucjonalnej w sprawowaniu opieki i pielęgnacji nad człowiekiem starszym i niepełnosprawnym. Marginalnym zjawiskiem obecnych czasów jest również fakt, że osoby starsze stają się niepotrzebne.

Rodzina, mimo chęci i starań, nie zawsze sama jest w stanie zapewnić pełną pomoc seniorom. Dlatego, aby skuteczniej pomagać, ułatwiać tym ludziom życie, należy wspierać rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych. Państwo gwarantuje przede wszystkim świadczenia pieniężne, jednak system emerytalno – rentowy nie jest doskonały i często powoduje niedostatki materialne. Niskie dochody sprawiają, że osoby w starszym wieku należą do najbiedniejszej warstwy społecznej. Dlatego, aby temu zapobiec zostały powoływane do działań różne instytucje niosące pomoc ludziom w podeszłym wieku. Jedną z podstawowych instytucji służących osobom starszym jest Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS). Celem głównym takiego ośrodka jest dążenie do jak największej samodzielności jej podopiecznych i ich aktywizacja w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości własnego życia.